

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiquitatvm Libri IIII.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. II. Basilica ab Aegile Abbate exstructa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

Id verò nomen, vtique suis in epistolis non semel S. Bonifacius, Epist. S. Bonifacij illustratio. sed productiùs vsurpauit, Leobgytham, vt hîc Candidus, ap-
 pellitans; quam xxxi. epistolâ, præclaro elogio, *venerandam Christi famulam, & charitate sincerissimâ perpetuùm complectendam*, salutat. Et, quia in Angliâ Tertam Winbrunnensis Parthenonis Antistiram, S. Liobæ educatricem fuisse, ex Rudolpho constat, à cuius etiam gremio virginem hanc S. Bonifacius c. 10. abstraxit, iterùm iam moneo, epistolam xxv. prorsus videri non Teclæ, Beddæ, Dede, similiq̃ue lectionum varietate, sed Leobgythæ, & huic Tertæ, vnius aliquando monasterij alumnis, inscribendam. Neque nescij tamen sumus Teclam virginem c. 17. consanguineam Liobæ hæsisse, in Bischofeshemio Germaniæ Partheno: quæ si in epistolâ hac intelligitur, ratio vix occurrit idonea, cur ei Antistes Lioba postponatur.

CAPVT II.

*De Basilicâ ab Aegile Abbate exstructâ
 vel absolutâ.*

NO BILIS decore & operis famâ aedes exstitit illa, quæ, Aegile Abbate, magnis impensis surrexit; in quâ celeritatem cum magnificentiâ certasse dixerim, si vnius anni curriculo tanta moles excitata fuit. non enim plus temporis inter Aegilis electionem & basilicæ dedicationem interfluxit. sed non pauca occurrebant, cur iam inde à Sturmionis obitu, Baugolfi & Ratharij quoque studia hîc interuenisse, conicerem: nunc etiam ex vetustis Abbatum actis pro comperto tradam; cum Baugulfum lego, Orientale templum fabrè struxisse, Ratharium verò, Aegil, Baugolfus & Ratharius Basilica noua conditores. ritu sapientis architecti, illud, Occidentali adiecto, immensâ magnitudine & arte, cumulasse; ac denique, hanc cum illâ copulando, vnâ fecisse ecclesiam. Accuratè à Francorum scriptoribus, huius basilicæ origo publicis monumentis annotata. Neque Candidus abnuit, quin Aegil Abbas mox, vt potuit, ad operis perpolitionem aggressus sit. Eius hîc narrationem, vt aliàs sæpè, proponam: *Non multo post hæc, ait, temporis interuallo, cæpit hic venerabilis vir, magno diuini cultus amore, eccle-* Aegilis Abbatis opera.
 O *sia*

o veri
 riquitate
 denses.
 TV
 9

sia mundare loca; pavimenta quoque refundi constituit. Altaria nihilominus locis congruis fieri demandavit, in summo lapidibus cooperta politis. In eadem verò Ecclesiâ, duas cryptas magnifico opere collocavit; vnam, quæ respicit solis ortum; alteram, quæ solis occasum intendit. Prodidit & Candidus architectum operis Rahcholfum fuisse, monachum Fuldensem; ait enim in versuum codice, perfectum & absolutum opus,

Rahcholfus
monachus
architectus.

— Rabcholfo dictante magistro

Et monacho, fratrumque simul sine felle ministro:
qui, Arcubus atque interpositis hinc inde columnis,
Binas magnificè erexit pulchro ordine cryptas;
Quarum prima quidem spectans intendit Eoum
Ternis luminibus. —

Altaria ex-
structa super
cryptas.

Porro super fornicum conuexo, locatas aras in propatulo, sic meminit:

Spelæum &
antrum pro
cryptis.

Nec minùs hoc speleum capitis in vertice gestat
Altare, sanctus, quod iam sub tempore prisco
Consecrat ipse suo Bonifacius Omnipotenti.

Hinc ad Occidentalem cryptam transiens:

In parte Occidua constructum cernitur antrum,
Multum diues ope interiùs, spoliisque piorum;
Ternis prospiciens fixis post terga fenestris, &c.
Hoc summo in capite duris præ viribus aram
Fortiter insistens, pedibus nam sustinet, in qua
Christi Martyris eximij nunc membra locata,
Cum sociis quoque sacra manent sine fine beatis.

Crucis for-
ma templum
exstructum.

Ceterum, quia ex operis orthographiâ, quam nobis Rhabani inscriptiones reliquerunt, satis constat basilicam hanc, vti adhuc apparet, fuisse crucis in morem fabricatam, colligitur profectò, non vno breuique tempore, sed operam quoque nauantibus, vt dixi, antegressis Abbatibus, tandem fuisse perpolitam. Enimuerò transfuersaria moles, quæ templi longitudinem ab Aquilone in Austrum mediam interfecuit, illa quidem eximio splendore, cum cellis altarium & absidis recipiendo lumini ad imum à summo comparata fuit; habuitque vestibula vtrinq. à Meridie & Septemtrione, & angustos aditus, in quibus, more quoque maiorum, expositæ ad cultum Sanctorum reliquiæ.

Baronius ob-
seruat. ad 18.
Nouemb.
Martyrolog.
Rom.
Reliquia cer-
to loco exposi-
ta.

Quia

Quia verò temporum ac hominum casibus, huius basilicæ facies plurimùm abolita, non desunt, qui ideam operis, & priscum exemplar in artis fabrilis ligneam quadam machinâ, quæ olim loco tumbæ D. Bonifacij ossa texit, conseruatum & expressum autument; sed & etiamnum hæc arca in Odei præcipui cryptâ visitur. Quorum sententiæ vel eò non pœniteat, quòd in Hersfeldensis basilicæ iam profanatæ monumentis, arcam consimilis formæ spectare contigit, quæ ad amissim templi veteris descriptionem, vt periti narrabant, exprimeret. Sanè quidquid huius sit, aditus & vestibula obseruauit Georgius Wicelius mansisse religiosa, quando monasterij veteris pomcerio, interuallis tamen iustis à templo, ad singulas portas singula quasi condidere sacra; vt nisi per consecrata & pura loca, in templum via non pateret. Atque hinc prima porta antiquitus sortita nomen S. Petri, quæ hodie dicitur Alba: secunda ab oratorio S. Pauli, iam vulgò Pauli ianua: tertia à S. Stephano fert nomen. Ostium item, quod nuncupant Abbatis, suum olim habuisse sacellum, opinio est, sed ciuili discordiâ, quâ plurimum anno MCCCXXXI. labis & vicissitudinis allarum tectis ac locis antiquis, forsitan intercidisse. Porrò, cum disperditâ veteris huius basilicæ formâ, nullo magistro vel duce, eius situm & elegantiam adsequi difficile sit, quod huic negotio coniunctum, vel superstites exemplaris, vt opinio fert, imaginem representemus licet.

Idea veteris templi.

In vitâ Sturmij. Sacella quacumque ad veteris basilicæ plagas.

o veteri
riquitate
denses.
TV
B

